گردشگری

کشف سنگ‌نگاره‌ای جدید در طاق‌بستان

از طاق‌بستان کرمانشاه هرچه بگوییم کم گفته‌ایم؛ یادگاری که می‌گویند از دوران ساسانیان و قرن سوم میلادی ساخته شده و در دامنه کوهی به همین نام قرار گرفته و مدت‌هاست به یکی از قطب‌های گردشگری غرب کشورمان تبدیل شده؛ اما نکته جالب اینجاست که انگار این میراث ارزشمند تاریخی هنوز آن‌طور که باید و شاید شناسایی و معرفی نشده؛ نشان به آن نشان که بعد از گذشت این همه سال، باستان‌شناسان کشورمان به تازگی موفق به کشف سنگ‌نگاره‌ای جدید در ضلع شرقی طاق‌های طاق‌بستان کرمانشاه و بالادست چشمه این محوطه تاریخی شده‌اند.

این سنگ‌نگاره تازه کشف شده، تصویری شبیه به یک انسان با دستان رو به آسمان را نشان می‌دهد. در بالادست چشمه محوطه طاق‌بستان طاقچه‌ای به اندازه حدود ۲×۲ متر وجود دارد که به اندازه حدود نیم متر در دل کوه فرو رفته است؛ باستان‌شناسان مستقر در مجموعه در قسمت پایینی این طاقچه نقش برجسته‌ای جدید را پیدا کرده‌اند.

به گفته مدیران اداره کل میراث استان کرمانشاه، تاکنون قدمت و نوع این سنگ‌نگاره مشخص نشده است. علیرضا برشاهی، معاون میراث فرهنگی اداره کل میراث فرهنگی صنایع‌دستی و گردشگری استان کرمانشاه در همین رابطه به ایرنا گفته: احتمال تاریخی بودن این سنگ‌نگاره وجود دارد اما برای مشخص شدن قدمت و مفهوم آن نیاز به بررسی‌های دقیق‌تر داریم.

پرچم گنبد حرم مطهر امام رضا(ع) تعویض شد

براساس سنت هر ساله همزمان با سوم ربیع الاول پرچم گنبد حرم مطهر امام رضا(ع) پس از دوماه عزاداری، تعویض شد و به رنگ سبز درآمد.

به گزارش روابط عمومی آستان قدس رضوی، تعویض پرچم و پوش ضریح مبارک حضرت علی بن موسی الرضا(ع) طبق سنت هر ساله سوم ربیع الاول، همزمان با سومین روز شهادت امام رضا(ع)، توسط خدام مطهر رضوی انجام می شود.

در این مراسم پرچم و پوش سیاه رنگ حرم توسط خدام جمع آوری و با پرچم و پوش سبز رنگ تعویض می شود. علاوه بر آن آیین نقاره زنی نیز که دو ماه انجام نمی‌شد پس از اهتزاز پرچم سبز بر فراز گنبد حرم مطهر رضوی، از سر گرفته شد.

پرچم حرم مطهر رضوی در طول سال در اعیاد و سالروز شهادت ائمه معصومین (علیهم‌السلام) چندین بار تعویض می شود که سه نوبت (سوم ربیع‌الاول)، (اول ذی‌القعده) و (سی‌ام ذی‌الحجه) به‌صورت رسمی انجام می‌شود و بیشترین مدت سیاه پوشی آن در ماه های محرم و صفر است.

موزه روستای بشیر یکی از طرح‌های برگزیده جشنواره دهیاری‌های کشور بود

عکس: جام‌جم

یک موزه کاملا روستایی

اولین موزه مردم‌شناسی استان آذربایجان شرقی با مشارکت اهالی و دهیاری روستای بشیر این منطقه افتتاح شده است

در فهرست ۶۲ هزار و ۲۸۴ تایی آبادی‌های کشورمان که اسامی شان در سرشماری سال ۹۵ مرکز آمار ایران منتشر شده، نام روستای بِشیر هم به چشم می‌خورد، جایی همان اوایل فهرست در استان آذربایجان شرقی. روستایی کوچك که حدود ۱۳۰ نفر جمعیت ثابت دارد و ۸۰ نفر جمعیت فصلی. بشیر اما یك روستای خاص است، روستایی که به همت اهالی‌اش حالا بیشتر از یك سال است که موزه مردم‌شناسی دارد، موزه‌ای که سال گذشته همزمان با روز روستا در بشیر افتتاح و به نخستین موزه مردم‌شناسی روستایی آذربایجان‌شرقی تبدیل شده است. اتفاقی که باعث شده نام این روستا به عنوان یکی از برگزیده‌های محور اجتماعی اقتصادی طرح‌های برگزیده دهیاری‌های کشور معرفی شود. بشیر حالا یک روستای معمولی نیست، جزو معدود روستاهای کشورمان است که برای خودش موزه دارد و اهالی هروقت بخواهند می توانند سری به این موزه بزنند و اشیایی را ببینند که یادگار نسل قدیم روستاست؛ نسلی که حالا مدت‌هاست از دنیا رفته اند اما نام و یادشان در این موزه زنده نگه داشته شده است.

مینا مولایی

ایران

صفای آبادی

هر هفته با یک آبادی دوباره آباد شده

ما سعی کردیم همه وسایل قدیمی و سنتی روستا را که نشان از فرهنگ و تاریخ و گذشته ما داشت در این موزه جمع کنیم و به معرض نمایش بگذاریم

یحیی پاشایی بشیر، دهیار جوان روستای بشیر است، کارشناسی ارشد حقوق سیاسی خوانده و از دوسال پیش پیشنهاد اعضای شورای روستایش را قبول کرده و حالا دهیار روستایی است که در پنج کیلومتری بخش خواجه شهرستان هریس استان آذربایجان شرقی قرار گرفته. پاشایی درباره دلایل انتخابش به ما می‌گوید: من قبل از این که دهیار بشوم خیلی در روستا فعال بودم، کارهای حقوقی همه اهالی را انجام می‌دادم و فکر کنم به خاطر همین مسائل بود که شورا مرا انتخاب کرد، از وقتی هم که دهیار شدم، همچنان به همان روال قبل به مشاوره‌های حقوقی‌ام به‌صورت رایگان ادامه می‌دهم، البته الان به‌جز اهالی روستای خودمان، اهالی روستاهای اطراف، بخش و...هم به من مراجعه می‌کنند.

دهیار جوان روستای بشیر درباره راه‌اندازی موزه مردم‌شناسی یعنی همان طرحی که اسم روستای بشیر را در سطح ملی در کشور مطرح کرده، می‌گوید: ما این موزه را با پیشنهاد آقای سلیم‌پور، بخشدار دلسوزمان و همچنین آقای قابل‌نژاد که کارشناس فرهنگ عامه هستند و همکاری اعضای شورا و همه اهالی روستا ساختیم. موزه در فضای داخلی یکی از خانه‌های قدیمی روستا که کلاکاهگلی بود، ساخته شد و ما سعی کردیم همه وسایل قدیمی و سنتی روستا را که نشان از فرهنگ و تاریخ و گذشته ما داشت در اینجا جمع کنیم و به معرض نمایش بگذاریم.

این یعنی هرچه در این موزه روستایی به چشم می‌خورد از خانه اهالی جمع شده و پشت هرکدام یك دنیا خاطره وجود دارد؛ البته جمع‌آوری این وسیله‌ها اصلا کار راحتی نبوده. پاشایی در این‌باره هم می‌گوید: کلا برای انجام کارهای فرهنگی در هر جایی باید زمینه‌سازی شود، باید با اهالی صحبت شود و ما هم برای انجام این ایده، با تك‌تك اهالی صحبت کردیم، گفتیم که با این کار می‌توانیم روستایمان را مطرح کنیم و بشیر قابلیت مطرح شدن در سطح کشور را با توجه به قدمتش دارد، کم‌کم اهالی هم راضی شدند به جای این‌که وسایل قدیمی‌شان را دور بریزند یا کنج پستوها نگه دارند یا به کمترین قیمت به دوره‌گردها بفروشند، اینها را به موزه روستا اهدا کنند و در این کار مشارکت داشته باشند؛ چرا که به این ترتیب این وسایل به‌عنوان داشته و سرمایه روستا برای روستای ما ماندگار می‌شود.

مردم را پای یك کار فرهنگی آوردیم

رحیم قابل‌نژادفر، همان کارشناس فرهنگ عامه‌ای است که یکی از ارکان اصلی راه‌اندازی این موزه روستایی بوده، او دبیر بازنشسته آموزش و پرورش است و از سال ۸۶ که حکم بازنشستگی‌اش آمده، به خاطر علاقه زیادی که به بحث مردم‌شناسی داشته، شال و کلاه کرده و راهی روستاهای مختلف آذربایجان شده تا روی فرهنگ فولکور مردم این منطقه کار کند. قابل‌نژادفر به ما می‌گوید: روستای بشیر یکی از روستاهای قدیمی این منطقه است، گورستان این روستا قدمت زیادی دارد و شکل مزارها هم بسیار خاص است. خانه‌های این روستا هم با یك معماری خاص ساخته شده‌اند و حتی محل نگهداری دام‌ها، متفاوت از بقیه جاهاست. من به توصیه بخشدار در ساخت این موزه مردم‌شناسی مشارکت کردم و قرار بر این شد که یکی از خانه‌های قدیمی این روستا را بازسازی کنیم. البته انجام این کارهای فرهنگی در روستاها واقعا کار سختی است چراکه بودجه دهیاری روستاها خیلی کم است و از همین مقدار کم هم، فقط ۳ درصد به کارهای فرهنگی اختصاص داده می‌شود.

داخل یخدان‌ها را هم دیدیم

این دبیر بازنشسته که حالا مدتی است با علاقه شخصی به صورت حرفه‌ای روی فرهنگ عامه مردم کار می‌کند، در همه سفرهایش یك همراه ویژه دارد؛ همسرش که از ابتدای ازدواج او را همراهی کرده و حضورش در این روستا هم مفید بوده: من از ۳۰ سال خدمتم ۲۴ سالش را در روستاها معلم بودم و به‌خوبی با آداب و رسوم مردم روستاها و نحوه برخورد با اهالی آشنا هستم.

در جریان سفر به روستای بشیر هم همسرم همراهم بود و با همدیگر با مشارکت دهیاری، در تك‌تك خانه‌های این روستا را زدیم و وارد خانه‌ها شدیم. حتی داخل یخدان‌ها (صندوقچه‌های فلزی) اهالی را دیدیم و به این ترتیب اشیای قدیمی، لباس‌های سنتی و... را جمع‌آوری کردیم تا در این موزه به نمایش گذاشته شود.

حالا همه وسایلی که در موزه روستا به چشم می‌خورند، توسط اهالی اهدا شده‌اند و قابلی‌نژاد درباره‌شان می‌گوید: به‌جز وسایل قدیمی خود اهالی، خیلی پیش می‌آمد که کشاورزان موقع کشاورزی چیزهایی را مثل فسیل‌های قدیمی در صحرا پیدا می‌کردند و اینها را یا دور می‌انداختند یا می‌فروختند ولی حالا همه اینها به‌صورت خودجوش به موزه روستا اهدا می‌شود و اتفاقا این طرح آن‌قدر در بین روستاهای منطقه صدا کرده که الان اهالی سه روستای دیگر هم اعلام آمادگی کرده‌اند تا مشابه همین موزه را در روستای آنها بسازیم.

بی‌توجهی به آیین‌های سنتی

قابلی‌نژاد اما به‌عنوان یك کارشناس فرهنگ عامه، یك دغدغه بزرگ دارد و می‌گوید: یکی از موضوعاتی که من همیشه به آن توجه کرده‌ام و جای خالی‌اش در کشور ما دیده می‌شود، این است که گردشگران خارجی وقتی وارد کشور ما می‌شوند می‌خواهند چیزهایی را ببینند که در کشور خودشان وجود ندارد، یکی از اینها مراسم آیینی و موسمی است که در آذربایجان خوشبختانه بیش از ۳۰ مورد آداب و رسوم محلی وجود دارد که هنوز هم سالانه انجام می‌شود اما هنوز بحث جذب گردشگر از طریق ارائه و نمایش این آداب و رسوم مورد توجه مسؤولان ما قرار نگرفته است.

این علاقه باعث شده باز هم با همکاری مشترك این کارشناس و بخشدار بخش خواجه، چهار مراسم فراموش شده در این منطقه احیا شود. قابلی‌نژاد در توضیح بیشتر می‌گوید: در منطقه ما چهار رسم و آیین قدیمی وجود داشت که مدت‌ها بود اجرا نمی‌شد. یکی مراسم طلب باران بود، یکی مراسم برکت‌خواهی، یکی هم آیین شکرگزاری بعد از برداشت محصول، اخرین مراسم هم، به اسم سَن آی یعنی ماه آخر در پایان تقویم کشاورزی انجام می‌شد که حالا خوشبختانه موفق شدیم تمام این مراسم را احیا کنیم و دوباره به اجرا در بیاوریم.

قابلی‌نژاد البته به ما می‌گوید که موزه بشیر، سومین موزه‌ای است که توسط او و همسرش راه‌اندازی شده: ما اولین بار موزه مردم‌شناسی ساردرود را در شهرداری سردرود در جنوب تبریز، راه انداختیم بعد ایده موزه مردم شناسی شهرداری خسروشاه در ده کیلومتری جنوب تبریز را اجرایی کردیم، این دو موزه با حمایت شهرداری شهرهای مربوط افتتاح شدند و بعد هم نوبت موزه روستای بشیر بود.

مکث

ایده از کجا آمد؟

ایده راه‌اندازی این موزه مردم‌شناسی روستایی اما از آن ایده‌های خاصی است که شاید به ذهن هر کسی نرسد، اما بخشدار بخش خواجه شهرستان هریس یعنی محمدرضا سلیم‌پور با این ایده حالا باعث درخشش نام یکی از روستاهای منطقه‌اش در سطح کشور شده. سلیم‌پور به ما می‌گوید: بخش خواجه حدود ۶۰ روستا دارد که زلزله سال ۹۱، تقریبا بیشتر این روستاها را لرزاند و ۳۰۰ نفر هم کشته داد. اما نکته جالب اینجا بود که وقتی من برای بازدید به روستای بشیر رفتم، متوجه شدم که این روستا با این‌که بر فراز تپه قرار گرفته اما به‌خاطر شکل معماری خاص خانه‌هایش، هیچ‌کدام از خانه‌های کاهگلی‌اش آسیب ندید.

از طرف دیگر فرهنگ اصیل و قدمت این روستا نظرم را جلب کرد و در همین بازدید یك خانه منحصربه‌فرد و قدیمی هم در این روستا مشاهده کردم که به نظرم مکان بسیار مناسبی برای ساخت موزه مردم‌شناسی بود. یعنی ایده ساخت موزه همین‌جا به ذهنم رسید. این ایده خوب بخشدار بخش خواجه، با استقبال اهالی و دهیار روستا مواجه شد و نتیجه جمع‌آوری وسایل قدیمی و سنتی از سطح خانه‌ها و راه‌اندازی موزه بود.

سلیم پور اما به ما می‌گوید که این موزه می‌تواند کارکردهای بیشتری هم داشته باشد: در طرح‌ها داشتیم که تولیدات روستایی خود اهالی در بازارچه‌ای در جوار این موزه فروخته شود تا برای روستا درآمدزایی شود، همین‌طور زمانی را برای بازدید عموم مردم حتی اهالی روستاهای دیگر در نظر بگیریم تا ارتباط قوی‌تری بین روستاهای منطقه برقرار شود.

طراح: بیژن گورانی

جدول شماره ۵۵۱۴

جدول عادی

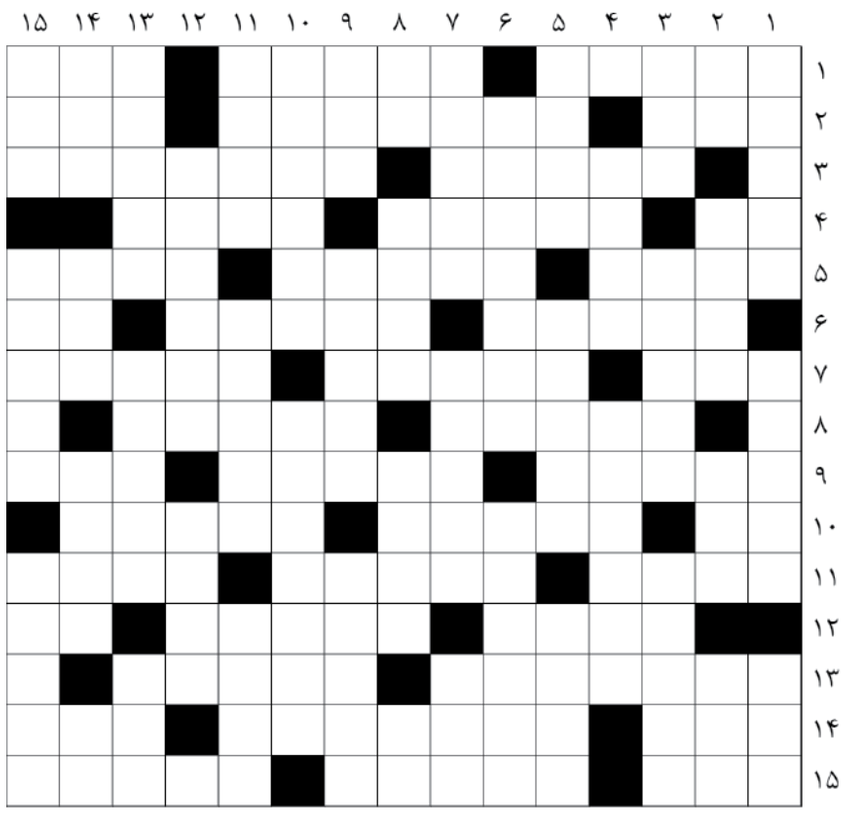

افقی: ۱) شگفت‌زده - روستای خوش آب و هوای مشهد - رونوشت ۲) مرداب - این برنامه شبکه یك سیما به زندگی مشاهیر کشورمان می‌پردازد - پسوند شباهت ۳) قومی از نژاد هندواروپایی - از مباحث دانش ریاضی ۴) از الفبای انگلیسی - خارج - مخترع پیل الکتریکی ۵) جانشین - بسیار کوچك - بزرگ‌تر ۶) مأمور پلیس - چند بیت - دسته و گروه ۷) نوعی کباب - از شبکه‌های تلویزیونی ما - فرشته مهر ۸) دیو شاهنامه - همسایه تایلند ۹) مدارك - برادر قابیل - بی‌سر و پا ۱۰) پایتخت ایتالیا - مجموعه ادوات جنگی - تحتانی ۱۱) نوعی انرژی - لباس کشباف - نماد ۱۲) خوش اندام - بسیار زیاد - اراده ۱۳) از باشگاه‌های فوتبال انگلستان - بندری در بلغارستان ۱۴) مقابل - نقشه جغرافیا - اندیشه ۱۵) کتاب‌های عربی - تماشایی - سیاه‌زخم.

عمودی: ۱) حبیب خداست - زادگاه بوعلی سینا - درخت انگور ۲) ضمیر دوم شخص مفرد - خدمتگزار - جهت - نیتروژن ۳) غار بعثت - مدفن ناصرخسرو - نور ماه ۴) نوعی خویشاوندی - خودروی باربری بزرگ ۵ - قطعی برای کتاب - ستایش شده - شب زنده‌داری ۶) صاحب کار - پایان‌پذیر ۷) پرنده‌ای با پرهای رنگارنگ و زیبا - رودخانه‌ها - اولین قوم ایرانی ۸) افزونی برنج پس از پخته شدن - صورتگر - آینده - دوتا نون ۹) آدم‌کشی - سرشار، لبریز - معاصر ۱۰) هجو - عایق آماده ضدرطوبت ۱۱) ماه نو - از خواهران برونته - جاروکش اماکن متبرکه ۱۲) نوعی ماشین چاپ خودکار - روئیدن ۱۳) نوعی قایق پارویی - واگذار کردن - پایان ۱۴) چاپارخانه - بینایی - میوه‌ای شیرین با هسته درشت - چاشنی غذایی ۱۵) اسب چاپار - دوستی - تکیه دادن.

جدول ویژه

افقی: ۱) شکنجه‌گر - راست و مستقیم - پرتابه جنگی ۲) مدرك - نوعی الیاف مصنوعی - میان‌برنامه تلویزیونی ۳) نمایشنامه تراژدی شکسپیر - بیماری حنجره ۴) رمزینه - علم شعبده - معطر ۵) لباس پوشیده - قومی از نژاد سامی - شیره درخت ۶) کثیف کردن - قطعه آوازی پراحساس - مکتبی بودایی ۷) پژواك - سپهر - فرشته مهر در آیین زرتشتی ۸) کشاورز - الهه ماه و جنگل در اساطیر رومی ۹) خیالی - بی‌مذهب - منجمد ۱۰) تعجب زنانه - تبعیت کردن - افتتاح ۱۱) رنگین‌کمان - وابستگی - ارتکاب اعمال غیراخلاقی ۱۲) پادشاهان - از خلفای عباسی - شمردن ۱۳) ورزش ترکیبی از صخره‌نوردی و سقوط آزاد - نمایان ۱۴) کاشتن بوته برنج - دوره‌ای از دوران سنوزوئیك - پراکندن ۱۵) پیروان یك پیامبر - اصطلاحی در ورزش کشتی - دور چیزی را فراگرفتن.

عمودی: ۱) حداقل - امتحان - بلندترین قله رشته کوه‌های زاگرس ۲) عامل انتقال صفات ارثی - کیسه‌کش حمام - یك حرف و سه حرف - سنگ سبز قیمتی ۳) پروردگار - دارایی بانکی غیرقابل برداشت - هوادار سیاسی ۴) بزدل - سخن کنایه‌آمیز ۵) همسایه الجزایر - همیشگی - براق‌کننده کفش ۶) سیاستمدار فرانسوی قرن نوزدهم - دستگاهی برای انجام واکنش‌های هسته‌ای ۷) وسایل آشپزخانه - درگرو - انبار غله ۸) حرف دهن‌کجی - قلعه - ضرباهنگ - خمیدگی کاغذ ۹) اشکال در کار - گریزنده - خوش‌چهره ۱۰) جلال و شکوه - از غنی‌ترین موزه‌های جهان در برلین ۱۱) بی‌ریا - تئاتر - زیرك ۱۲) ویتامین موثر در پیشگیری از بیماری پلاگر - جنگ و جدال ۱۳) روستای پلکانی نیشابور - از آثار آناتول فرانس فرانسوی - مادر آذری ۱۴) ناسیونال - محل عبور - فروتنی - رود بزرگ ۱۵) حیرت - نداده‌نده - شبیه شمشیر.

حل جدول عادی شماره ۵۵۱۳

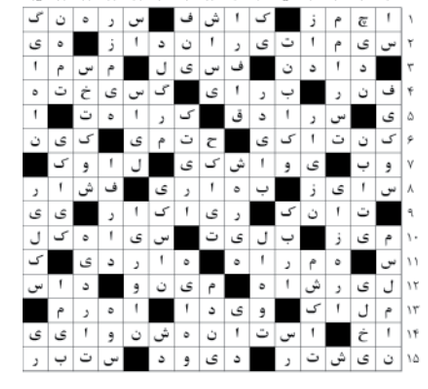
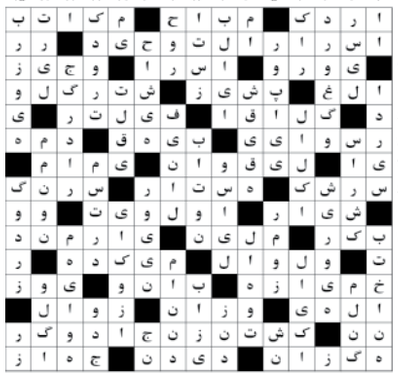
حل جدول ویژه شماره ۵۵۱۳